

aluminij

GLASILO TOVARNE GLINICE IN ALUMINIJA »BORIS KIDRIČ« P. O. KIDRIČEVO

*Srečno
in
uspešno
novo leto
1991*

TGA v letu 1991 in presežki delavcev

Velike spremembe v okolju, nespremenjen odnos do aluminijske industrije v Sloveniji ter težnja po ohranitvi doseženega položaja med proizvajalci aluminija v svetu, bo v TGA tudi v letu 1991 vplivala na nadaljevanje že začelih razvojnih sprememb. Če ne bo prišlo do nepričakovanih odločitev v zvezi z električno energijo in razkorakom cen med izvoženimi in domačimi izdelki bomo v letu 1991 doživeli spremembe na treh področjih:

- proizvodnje — prenehali s proizvodnjo v elektrolizi A, nadaljevali proces prestrukturiranja proizvodnje glinice z ustavitvijo proizvodnje glinice ter razvijanjem proizvodnje specialnih glinic in zeolitov

- lastništva — ki bo v veliki meri odvisen od stališča slovenske vlade do proizvodnje aluminija in zakonskih možnosti

- organizacije — osamosvojitve posameznih delov TGA, ki lahko svojo dejavnost opravljajo samostojno ali le delno v povezavi z matično firmo.

Predvidene spremembe bodo seveda močno vplivale na kadrovske politike podjetja, saj bo delovna sila še bolj obravnavana kot strošek. Omejena proizvodnja in povečana produktivnost bosta zahtevali manjše število delavcev, saj se bomo tudi na tem področju morali primerjati s podobnimi proizvajalci v svetu. Proces zmanjševanja števila delavcev bo seveda tudi terminsko usklajen s predvidenimi spremembami, ki jih ni mogoče doseči kar čez noč. Po naših predvidevanjih (ob ugodnem razpletu okoliščin izven naše ograje) bi se naj proces prestrukturiranja končal v drugi polovici leta 1992.

V osnutku plana kadrov smo za leto 1991 predvideli, da bomo konec leta imeli v TGA 2319 delavcev, kar je okrog 11% manj kot konec

leta 1990 (ali 19% manj kot v začetku leta 1990). V letu 1992 se bi naj število delavcev neposredno vezanih na proizvodnjo aluminija zmanjšalo še za enak delež tako, da bi naj bilo (ob sedanji organizaciji) okrog 2000.

V naslednjem letu bomo zato na kadrovskem področju posebno pozornost namenili seveda reševanju presežkov delavcev. Problem presežkov bomo reševali še naprej z zmanjšanjem števila zaposlenih po naravni poti s predčasnimi in ostalimi upokojitvami delavcev, sodelovanjem podjetja pri dokupu delovne dobe zaradi kmetijske dejavnosti (dokler bo to seveda zakonsko še mogoče), ter iskanjem dela za organizacijsko osamosvojitve posameznih delov TGA, ki lahko svojo dejavnost opravljajo popolnoma ali delno tudi za trg. Pričakujemo, da bo nekaj sodelavcev našlo svojo zaposlitev tudi v podjetjih, ki bodo ustanovljena na njihovo iniciativo v okviru podjetniškega inkubatorja TGA. Sam postopek reševanja presežkov bo potekal v skladu z izdelano Metodologijo za ugotavljanje in reševanje presežkov delavcev ter Pravilnikom za ugotavljanje in reševanje presežkov delavcev. Mnoge oblike reševanja bodo seveda odvisne tudi od finalnega položaja podjetja v naslednjem letu. Za ugotavljanje in reševanje problemov presežkov sta že zadolženi strokovni skupini, ki bosta iskali najprimernejše možne rešitve tega problema.

Pri reševanju problemov presežkov pričakujemo veliko sodelovanje prizadetih delavcev, saj bodo skupaj poiskane rešitve boljše in manj boleče. Mnogi delavci si lahko s strokovnim usposabljanjem in dobrim ter uspešnim delom povečajo možnosti pri iskanju ustreznega dela. Delavci bodo o nastajanju problemov presežkov ter njegovem načinu reševanja sproti informirani preko internih virov obveščanja, vse aktivnosti pa bodo potekale v sodelovanju z delavskim svetom TGA.

O ostalih področjih kadrovske politike, ki jih prav tako ne bomo zanemarjali v prihodnjem letu, pa kaj več v naslednjih številkah Aluminija.

Božo Glazer

Skrb za okolje naša stalna naloga

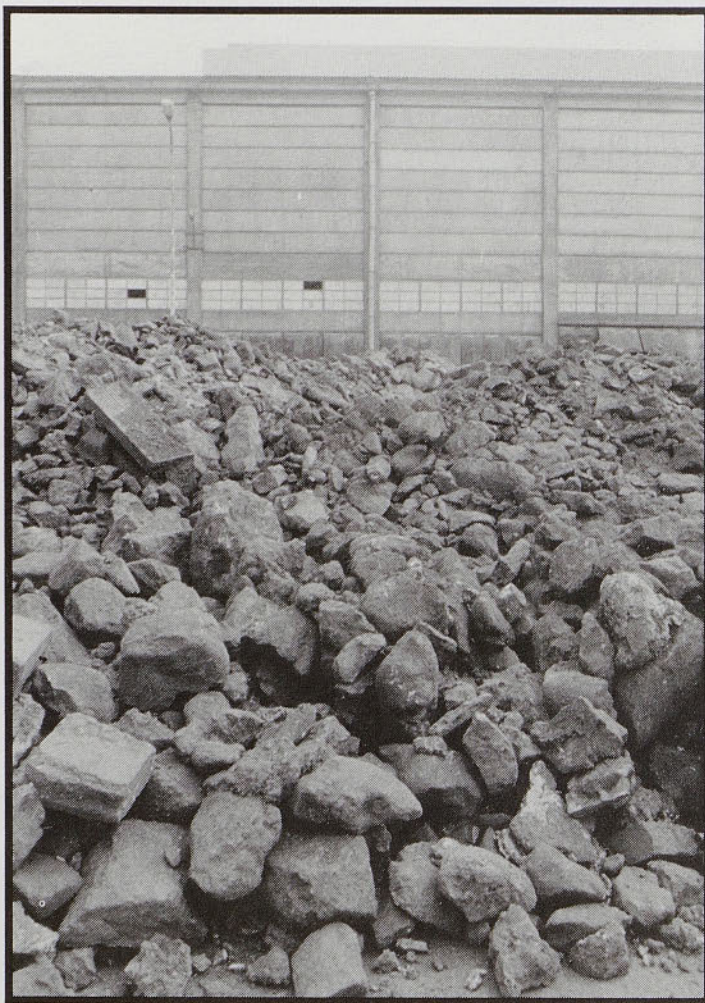
Ne bomo razglabljali o težnjah aktualne politike ali interesih posameznikov, kakor tudi ne o usodi nas, ki od proizvodnje v TGA živimo, ampak bi vam želeli prikazati dejansko stanje in prizadevanja TGA za izboljšanje razmer na področju zaščite okolja v TGA.

Neumno ali celo neresno bi nas bilo prepričevati, da ni potrebno ali mogoče narediti ničesar, razen seveda usta-

vitve, saj smo sami pri tem najbolj izpostavljeni vsem vplivom. Tudi resni smo dovolj, da se zavedamo današnjega trenutka in vloge v njem. Tako nekako sva začela pogovor z **Bojanom Žigmanom**, članom kolegija za tehnično področje in razvoj.

V zadnjih letih se trudimo, da bi s spremembami v tehnologiji in dodatnimi napravami omili vpliv TGA na bližnjo in daljnjo okolico.

Katodni odpadki

Eden največjih korakov na tem področju je bil vsekakor projekt MPPAL z izgradnjo vseh potrebnih naprav za zaščito okolja.

Naslednji velik korak pri sanaciji vpliva na okolje bo ustavitev proizvodnje v hali A. Že v letošnjem letu se je emisija celotnega fluora emitiranega v okolje znižala za 20 odstotkov, ob dokončni ustavitvi hale A bo doseženo še nadaljnje znižanje za 20 odstotkov. Pri žveplu je doseženo znižanje za 15 odstotkov v letošnjem letu in nadaljnjih 15 odstotkov z ukinitvijo proizvodnje v hali A.

Kaže, da druga faza MPPAL ne bo uresničljiva tako kmalu, zato intenzivno delamo na modernizaciji peči v hali B. Z dograditvijo sistema za procesno vodenje peči, naprav za avtomatsko prebijanje in doziranje glinice, ter naprav za lokalno zajemanje plinov s čistilno napravo, se bomo približali pogojem dela in proizvodnim rezultatom hale C. Cilji so jasni: dvig proizvodnje, izboljšanje delovnih pogojev, znižanje normativov porabe energije in surovin, zmanjšanje emisij plinov v okolje za 70 do 80 odstotkov. Projekt bo mogoče v odvisnosti od finančnih sredstev realizirali po fazah.

Četudi smo s pripravo projekta pričeli šele v maju, je prva preizkusna peč že v izdelavi. Njen štart je predviden v januarju 1991. V času testiranja, ki bo trajalo pol leta, bodo izvršene vse potrebne meritve in analize doseženih rezultatov. Za odločitev o realizaciji celotnega projekta bo ena poskusna peč vsekakor premalo, vsaj dve ali tri bodo morale potrditi realnost pričakovanih rezultatov. Osnovni izračuni govore o tem, da se investicija povrne v dveh letih. Pri tem je potrebno poudariti, da smo vzeli v izračun prihranke na energiji pri upoštevanju današnje cene električne energije in investicijski vložek pri današnjem kurzu dinarja.

Hitimo, ker menimo, da moramo imeti trdne argumente za odločitev o nadaljnjem posodabljanju proizvodnje primarnega aluminijskega. Ker računamo na pridobivanje finančnih sredstev za sanacijo ekoloških razmer je tudi iz tega razloga potrebno

zagotoviti vse potrebne podatke za investicijski program.

Čaka nas veliko dela, predvsem na področju preverjanja delovanja peči in opreme, kakor tudi na področju pridobivanja investicijskih sredstev.

V livarnah uvajamo uporabo plinov namesto praških čistil za obdelavo taline. Instalirane imamo pretočne filtre za talino, opremo za skladiščenje in distribucijo dušika in čistilnega plina. Nadaljnji korak je uporaba plina za čiščenje taline v talilnih pečeh. Z optimiranjem količine plina in časom obdelave taline bomo zagotovili ustrezno kvaliteto izdelkov in občutno znižali emisijo plina v okolje.

V sklop nalog s področja obdelav talin spada tudi razvojna naloga — uvajanje čistilnega plina v talino lončnih peči, ki smo se je lotili skupaj z Železarno Štore. TGA je nosilec tehnologije, v Štorah so napravo izdelali. Te dni bomo učinek naprave v livarni I preizkusili. V kolikor bodo rezultati zadovoljivi, bomo napravo ponudili tudi ostalim potencialnim kupcem v Jugoslaviji. To bo hkrati prvi preizkus prodaje znanja iz TGA.

V Letošnjem letu smo odprodali približno 2500 ton katodnih odpadkov, ki so se leta zbirali na tovarniškem dvorišču in onesnaževali okolje. Naš nadaljnji cilj je predelava teh odpadkov za uporabo v železarstvu. Skupaj z Metalurškim inštitutom iz Ljubljane smo obdelali vse možne variante uporabe. Industrijski preizkusi so dali spodbudne rezultate, tako da lahko v bodoče računamo, da bomo vse katodne odpadke sprotno odprodali.

Eden od razlogov za ukinitev proizvodnje metalurške glinice v TGA so bili tudi vse večji pritiski inšpekcijskih služb, krajanov in sredstev javnega obveščanja v zvezi z onesnaževanjem okolja s proizvodnjo glinice.

Deponija rdečega blata je objekt, ki se pojavlja pri vseh tovarnah glinice. Redno nadzorujemo vpliv deponije na podtalnico. Iz podatkov meritev zadnjih deset let ni opaziti vpliva deponije na vodnjake pitne vode. Problem iz-

cednih vod iz nasipa deponije smo reševali s projektanti in izvajalci nadvišanja deponije in ga obvladujemo. V izdelavi je elaborat v katerem bodo podane rešitve ozelenitve odlagališča rdečega blata po ustavitvi proizvodnje.

Poseben ekološki problem je predstavljalo raznašanje pepela iz deponije v vetrovnem vremenu. V letošnjem letu smo deponijo pepela prekrili s plastjo zemlje. Poskusno smo del površin posejali z ovsom, lucerno in nasadili različne vrste dreves. Poskus je potrdil pravilnost predvidenih ukrepov za ozelenitev, vendar se je kasneje izkazalo, da ozelenitev poteka samodejno. Končni cilj po fazi formiranja humusne plasti je koristna izraba površine pepelišča — pogozditev z industrijskim lesom.

Zaradi sprememb v proizvodnji glinice se bo tudi poraba pare v drugi polovici naslednjega leta razpolovila. To pomeni razpolovitev količine pepela in dimnih plinov. Ne oziraje se na spremenjene razmere je v teku projekt plinifikacije kotlarne. Studije v zvezi z metodami čiščenja dimnih plinov so pokazale, da v Jugoslaviji ni preizkušene tehnologije čiščenja dimnih plinov, ki bi ustrezala našim razmeram. Problem so snovi, ki se po procesu čiščenja dimnih plinov pojavljajo kot stranski produkt, njihova količina je velika, uporabe niso poznane ali zanje ni tržišča, kar v končni fazi zopet pomeni deponijo in njen vpliv na okolje. Ostala nam je torej le možnost uporabe

ekološko neoporečnega goriva — zemeljskega plina. Tudi ekonomika nam to pravilnost smeri razvoja potrjuje. V izdelavi so projekti, hkrati tečejo pogajanja s proizvajalci opreme. V kolikor finančna sredstva ne bodo omejitve za izvedbo del, bo projekt končan v letu 1991

Čeravno bomo v TGA ukinili proizvodnjo metalurške glinice, ukinja se tako imenovani rdeči del proizvodnje, je interes TGA še naprej proizvajati specialne vrste glinice, beli del proizvodnje torej ohranjamo, vendar na osnovi kupljenega hidrata.

Na tem področju se končujejo obnova obstoječih in izgradnja dodatnega filtra za izločanje glinice iz dimnih plinov kalcinacijskih peči. Z realizacijo tega projekta se bo za 70 odstotkov zmanjšala emisija glinice skozi dimnik v okolje.

Da TGA ni le črna ovca na področju ekologije, potrjuje tudi dejstvo, da načrtujemo povečanje kapacitet proizvodnje zeolita A, ki se v zameno za ekološko oporečne polifosfate uporablja kot mehčalec v pralnih praških.

Pri vseh spremembah in ukrepih, ki so potrebni za izboljšanje stanja na področju ekologije se moramo zavedati, da bomo mi in bližnji krajan deležni pozitivnih učinkov, hkrati pa bomo sami nosili vso breme, ki ga ti ukrepi prinašajo, pa naj bodo to problemi ukinjanja delovnih mest ali zmanjševanja finančnega potenciala za ostala razvojna področja.

Katodni odpadki pripravljeni za prodajo

Kako smo poslovali

V tabeli I in II prikazujemo, kako smo poslovali v novembru 1990. V zadnjem stolpcu tabele prikazujemo tako mesečno kot letno rast ustvarjene proizvodnje v primerjavi z ustvarjeno proizvodnjo v enakem obdobju lani ter doseženo proizvodnjo letos v primerjavi z načrtovanim obsegom proizvodnje za letošnje leto.

V mesecu novembru smo v DE Proizvodnja glinice proizvedli 5.948 ton Al hidrata kot Al_2O_3 in s to količino ne dosegamo načrtovane proizvodnje za 1.855 ton oziroma 24%. Vedno bolj nizka proizvodnja je rezultat izvajanja programa ekološke sanacije proizvodnje glinice, saj smo od januarja do novembra proizvedli samo 75.286 ton Al hidrata kot Al_2O_3 , kar je za 12.158 ton manj, kot smo planirali (indeks 86) in 17.512 ton manj kot v enakem obdobju preteklega leta (indeks 81).

Kalcinirane glinice smo v novembru proizvedli 6.591 ton oziroma 98% planirane proizvodnje, v času od I-XI pa s proizvodnjo 72.447 ton zaostajamo 3% za planom.

Raztopljenega vodnega stekla smo v novembru proizvedli 1.048 ton, kar je 106 ton oziroma 11% več kot smo planirali za ta mesec. V obdobju I-XI smo proizvedli 10.944 ton in presegli plansko postavko za 449 ton oziroma 4%.

Proizvodnja zeolita je bila v novembru zelo slaba, saj smo proizvedli samo 68 ton oziroma 37% planske količine, s tem da je tudi proizvodnja dosežena v času od januarja do novembra nižja od planirane za 510 ton oziroma 25%.

Podatki o porabljenih najvažnejših surovinah pri proizvodnji Al hidrata kot Al_2O_3 nam kažejo, da smo v enajstih mesecih presegli načrtovano porabo boksita za 1%, Na hidroksida za 19%, pare za 12%, žganega apna za 4% in električne energije za 13%.

Pri proizvodnji kalcinirane glinice smo porabili manj toplotne (indeks 98) in električne energije (indeks 83) kot nam dovoljujejo planski normativi.

V DE Proizvodnja aluminija smo v novembru proizvedli 7.414 ton elektrolitskega aluminija oziroma 101 tono več kot smo načrtovali za ta mesec. V enajstih mesecih smo v vseh treh elektrolizah proizvedli 83.885 ton elektrolitskega aluminija, kar je 523 ton oziroma 1% več kot smo planirali za to obdobje. V elektrolizi A smo proizvedli 15.045 ton, v elektrolizi B 32.340 ton in v elektrolizi C 36.500 ton. Ob zavoljivi proizvodnji je zadovoljiva tudi poraba

TABELA I: DINAMIKA POSLOVANJA – INDEKSI FIZIČNEGA OBSEGA PROIZVODNJE

DE / PROIZVOD	Enota mere	DOSEŽENA PROIZVODNJA						INDEKSI			
		Plan proizvodnje		1989		1990		1990/89		1990	
		XI	I-XI	XI	I-XI	XI	I-XI	7:5	8:6	7:3	8:4
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
DE PROIZVODNJA GLINICE											
Al hidrat kot Al_2O_3	t	7.803	87.444	8.290	92.798	5.948	75.286	71	81	76	86
Kalcinirana glinica	t	6.707	74.668	6.788	88.318	6.591	72.447	97	82	98	97
Prodani hidrat kot Al_2O_3	t	236	2.589	24	2.460	17	1.608	71	65	7	62
Prodani sušeni hidrat Al_2O_3	t	818	8.992	—	—	9	1.044	—	—	1	12
Skupaj (kalc. glinica + prodani hidrati)	t	7.761	86.249	6.812	90.778	6.617	75.099	97	83	85	87
Raztopljeno vodno steklo 38° Be	t	926	10.312	1.096	11.578	1.048	10.790	96	93	113	105
Raztopljeno vodno steklo 42° Be	t	16	183	—	139	—	154	—	111	—	84
Zeolit A – suha snov v suspenziji	t	185	2.059	123	1.794	68	1.549	55	86	37	75
DE PROIZVODNJA ALUMINIJA											
Elektrolitski Al – hala A	t	1.186	15.147	1.496	16.589	1.147	15.045	77	91	97	99
Elektrolitski Al – hala B	t	2.850	31.729	2.877	31.508	2.981	32.340	104	103	105	102
Elektrolitski Al – hala C	t	3.277	36.486	3.298	36.687	3.286	36.500	100	99	100	100
Skupaj hale	t	7.313	83.362	7.671	84.784	7.414	83.885	97	99	101	101
Anodna masa	t	913	8.220	853	8.365	165	9.099	19	109	18	111
Anodni bloki – B	t	1.692	18.618	1.782	17.457	1.662	19.035	93	109	98	102
Anodni bloki – C	t	1.901	20.906	1.865	20.119	1.648	20.983	88	104	87	100
LIVARNA											
Al formati – za prodajo	t	2.910	32.405	5.099	52.889	5.728	59.019	112	112	197	182
Al formati – za izparilce	t	—	—	127	571	—	162	—	28	—	—
Al formati – za lastno uporabo	t	—	—	—	—	—	43	—	—	—	—
Livarniška zlitina – za prodajo	t	863	9.608	618	5.642	194	3.479	31	62	22	36
Livarniška zlitina – za odlitke	t	134	1.493	44	1.166	67	824	152	71	50	55
Gnetena zlitina – za prodajo	t	1.219	13.572	727	9.196	396	8.098	54	88	32	60
Gnetena zlitina – za lastno porabo	t	—	—	—	14	—	—	—	—	—	—
Predzlitina – lastna poraba	t	143	1.590	86	1.105	61	875	71	79	43	55
Al žica E Al + P-11	t	46	511	29	1.243	—	526	—	42	—	103
Al trak – ozki za prodajo	t	730	8.126	349	3.399	207	3.269	59	96	28	40
Al trak – ozki za rondelice	t	657	7.320	323	5.358	723	6.110	224	114	110	83
Al trak – široki za prodajo	t	1.003	11.164	441	5.818	5	2.941	1	51	—	26
Al trak – široki za izparilce	t	395	4.392	161	2.821	344	2.765	214	98	87	63
Drogi za kline in stikala	t	25	275	—	—	—	6	—	—	—	2
Pretapljanje Al za tuje naročnike	t	82	915	—	37	231	502	—	—	282	55
DE PREDELAVA ALUMINIJA											
Rondelice	t	329	3.660	160	2.661	353	3.205	221	120	107	88
Izparilniki	t	197	2.196	149	1.816	161	1.597	108	88	82	73
DE LLBK TRBOVLJE											
Al odlitki	t	124	1.437	90	1.229	92	1.090	102	89	74	76
Blagovna proizvodnja	t	7.421	82.679	7.604	83.893	7.136	83.224	94	99	96	101

vseh glavnih surovin na enoto proizvoda, še najbolj poraba električne energije v posameznih elektrolizah, saj smo povsod porabili manj kWh/t elektrolitskega aluminija, kot nam dovoljujejo planski normativi.

Podatke o fizičnem obsegu proizvodnje ustvarjene v livarnah po asortimentu prikazujemo v priloženi tabeli. Iz nje je razvidno, kako različno se je gibala dejanska proizvodnja asortimenta glede na planske postavke in glede na enako obdobje preteklega leta. Še vedno ugotavljamo pri Al formatih največje odstopanje od plana, saj smo ga presegli za 26.614 ton oziroma 82%. Odstopanja od načrtovanega asortimenta so posledica prilagajanja naše proizvodnje razmeram na trgu.

Rondelice smo v novembru proizvedli 353 ton (indeks 107), izparilnikov pa 161 ton (indeks 82). V času od I-XI smo proizvedli 3.205 ton rondelice in 1.597 ton izparilnikov, vendar obe doseženi postavki ne dosegata planiranih količin in sicer rondelice za 12% in izparilniki za 27%.

Novembrska proizvodnja Al odlitkov je samo 92 ton in je za 26% nižja od načrtovane količine, s tem da tudi enajstmesečna proizvodnja ne dosega planske postavke za 347 ton oziroma 24%.

Skupni obseg blagovne proizvodnje je v novembru 7.136 ton in je za 285 ton oziroma 4% manjši kot smo planirali, v enajstih mesecih pa s proizvodnjo 83.224 ton še vedno presegamo plan za 545 ton oziroma 1%.

TABELA II: PREGLED PORABLJENIH NAJVAŽNEJŠIH SUROVIN NA ENOTO PROIZVODA OD I-XI 1990

DE / PROIZVOD	Enota mere	Planski normativi	Doseženi normativi		Indeksi	
			XI	I-XI	4:3	5:3
1	2	3	4	5	6	7
DE PROIZVODNJA GLINICE						
Al hidrat Al ₂ O ₃						
– boksit	t	*2,771	2,795	2,788	101	101
– Na hidroksid 100%	t	*0,12797	0,0802	0,1521	63	119
– para	t	4,344	4,960	4,868	114	111
– žgano apno	t	0,05	0,05446	0,05184	109	104
– električna energija	kWh	428,0	650,755	484,696	152	113
Kalcinirana glinica						
– toplotna energija	GJ	6,029	5,488	5,917	91	98
– para 3	t	0,046	0,046	0,046	100	100
– Al fluorid	t	0,0002	–	–	–	–
– električna energija	kWh	44,315	33,308	36,890	75	83
DE PROIZVODNJA ALUMINIJA						
Elektrolitski Al – hala A						
– glinica	t	1,920	1,920	1,920	100	100
– anodna masa	t	0,559	0,562	0,567	100	101
– kriolit	t	0,025	0,0123	0,0155	49	62
– Al fluorid	t	0,040	0,039	0,041	98	103
– električna energija	kWh	18,080	17,699	17,575	98	97
Elektrolitski Al – hala B						
– glinica	t	1,920	1,920	1,920	100	100
– anodni bloki	t	0,584	0,549	0,578	94	99
– kriolit	t	0,030	0,0051	0,0067	17	22
– Al fluorid	t	0,040	0,0378	0,0338	94	85
– električna energija	kWh	15,019	14,282	12,336	95	95
Elektrolitski Al – hala C						
– glinica	t	1,925	1,925	1,925	100	100
– anodni bloki	t	0,572	0,604	0,569	106	99
– kriolit	t	0,001	–	0,00016	–	16
– Al fluorid	t	0,0175	0,023	0,0206	131	118
– električna energija	kWh	13,660	13,673	13,638	100	100
Anodna masa						
– petrolkoks	t	0,5857	0,457	0,451	78	77
– katranska smola	t	0,3327	0,338	0,3031	102	91
– pečeni ostanek	t	0,090	0,2109	0,167	234	186
– zemeljski plin	Sm ³	1,6	1,83	2,03	114	127
– električna energija	kWh	130	128	111	98	85
Anodni bloki – B						
– petrolkoks	t	0,7286	0,6621	0,6841	91	94
– katranska smola	t	0,1577	0,1515	0,1540	96	98
– pečeni ostanek	t	0,2156	0,2699	0,2202	125	102
– zemeljski plin	Sm ³	63,4	65,09	66,6	103	105
– električna energija	kWh	221,5	264,4	231,8	119	105
Anodni bloki – C						
– petrolkoks	t	0,7307	0,6564	0,7318	90	100
– katranska smola	t	0,1578	0,1580	0,1568	100	99
– pečeni ostanek	t	0,2136	0,2789	0,2046	131	96
– zemeljski plin	Sm ³	65,1	68,8	71,57	106	110
– električna energija	kWh	219,0	288,8	257,1	132	111

* programiran normativ

Kakšna je cena nakupa mandarin za člane sindikata TGA

Sindikalna organizacija TGA je v skrbi za svoje člane in njihove najmlajše pred Miklavžem organizirala akcijo zbiranja naročil za nakup mandarin po ugodni ceni 13,50 din za kilogram z dobavo 6. 12. 1990. Naročena količina 10 kilogramov ali več.

Dobave seveda ob napovedanem dnevu ni bilo in marsikdo je razočaran tega dne moral v trgovino po nakup istega izdelka, katerega je tudi že plačal.

Dobavitelju je uspelo blago dostaviti 10.12. brez kakršnegakoli opravičila * (čemu, saj je za delavce TGA). Zamuda pri dobavi ni poglavitni vzrok, zaradi katerega se oglašam, marveč predaja kupljenega in kvaliteta.

Vsakdo ve, da je mandarina občutljiv sadež, ki ne prenese vsakršnega transporta in embalaže. Nam, delavcem TGA, pa so sadeže dostavili v razsutem stanju in neprimerni PVC embalaži, zraven tega pa sumljive kvalitete, če o kvaliteti sploh lahko govorimo.

Marsikdo je kljub razočaranju prevzel plačano. Navaženi raznih intrig in izigravanj s strani trgovcev v družbenem sektorju smo se oprijeli pregovora »boljše vrabec v roki kot golob na strehi«.

Razočaran sem nad sabo in vsemi, ki smo v času, ko toliko govorimo o tržnem gospodarstvu dopustili zasebniku in sindikalni organizaciji, da se tako grdo poigrata z našim najobčutljivejšim delom vsakdana, to je z našim žepom.

V trenutkih, ko vsak kupec naših izdelkov preverja njihovo kvaliteto z nešteti analizami in že ob najmanjših odstopanjih od dogovorjenih kvalitet le-te zavrne. Mislim, da mi ni potrebno posebej govoriti še o odškodninskih zahtevkih v primeru, ko pride do okvar na orodjih kupca ali izpada v primeru, ko pride do okvar na orodjih kupca ali izpada proizvodnje zaradi ne-kvalitnih surovin (naših izdelkov).

Naj nadaljujem misel o mandarinah, nabavljenih po

ugodni ceni v režiji sindikata in zasebnega prodajalca.

Za marsikoga od nas se je pravo razočaranje začelo komaj doma. Pravijo, da je previdnost mati modrosti; le-ta me je vodila k tehtanju prevzete (2 x 10 kg) robe. In glej ga zlomka: PVC 1 vsebuje 9,60 kg mandarin, PVC 2 vsebuje 9,70 kg mandarin.

Zaradi neprimerne embalaže sem se odločil predstaviti kupljeno blago v zabojčke za sadje. Seveda je ob tem bilo potrebno prebrati kupljeno, kar je še povečalo moje razočaranje. PVC 1 kalo 1,40 kg (nagnito ali neuporabno), PVC 2 kalo 1,80 (nagnito ali neuporabno) — kar pomeni, da je manjkajoča količina plus kalo znašala pri 20 kg 3,90 kilogramov. Plačal sem torej 270 din za 16,10 kg. Torej je cena za kg din 16,70.

Ob nakupu ugodna cena se je naenkrat spremenila v neugodno, saj z malo truda lahko v redni prodaji isti sadež kupimo tudi po 16 din za kg. In ravno ugodna cena ob času naročila nas je peljala v to razočaranje, dasiravno sem se pred pisanjem teh vrstic pogovarjal z več sodelavci in sodelavkami, naj veljajo prej navedeni podatki zame osebno, ostalim pa v razmislek in primerjavo tega ugodnega nakupa! Kljub temu pa se mi ob tej zadevi v mislih podi več vprašanj za razmislek:

Ali je res težko prislužen dinar delavcev TGA vreden odpadnega blaga?

Ali smo res tako bogati, da kupimo vse, kar nam kdo ponudi?

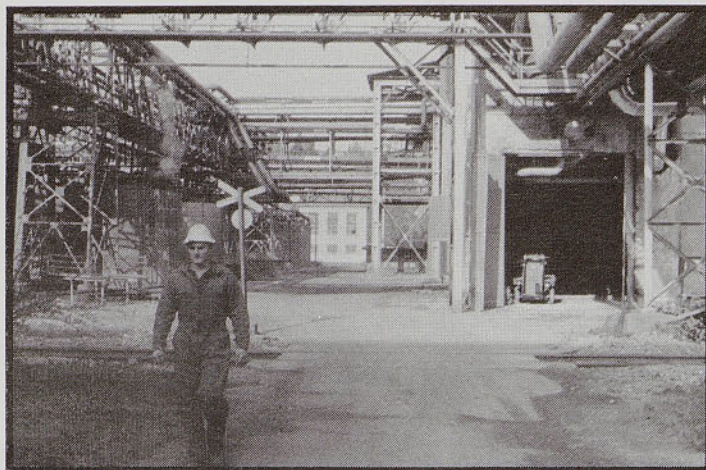
Ali organizator nakupa ne more in ne zna reči ne ob dobavi blaga, ki ne zasluži oznake kakovostnega razreda?

Kdo je dobavitelj blaga, ki ga nismo znali zavrniti?

Dodatno še v razmislek miselnost poprečnega angleškega potrošnika: »nisem tako bogat, da bi poceni nakupoval«. Osebno sem sklenil, da se bom zgornje misli dosledno držal, če mi bodo dohodki to dopuščali.

Vsem skupaj pa kisel in gnil pozdrav!

Miran Levičnik

Del glinice

Na kaj smo nekateri občutljivi

Nad vabilom, ki sem ga prejel kot upokojenec TGA za srečanje v ODP — menzi, sem bil malo presenečen. To pa zaradi tega, ker se je že prej slišalo in govorilo, da delavci, ki so še aktivni, ne bodo pravočasno dobili plače. Zato sem se težko odločil za ta korak, da se udeležim srečanja. Kljub temu sem šel, saj je to edina priložnost, da se enkrat v letu vidimo z nekdanjimi prijatelji in sodelavci. Na žalost pa sem ugotovil, da so manjkali nekateri delavci, ki so morali žal prerano zapustiti sadove svojega dela v TGA in vse dobrine, ki so jih ustvarili s svojim trdim delom, kar bi lahko danes v miru uživali. Takšno je pač življenje in usoda, ki ga kroji.

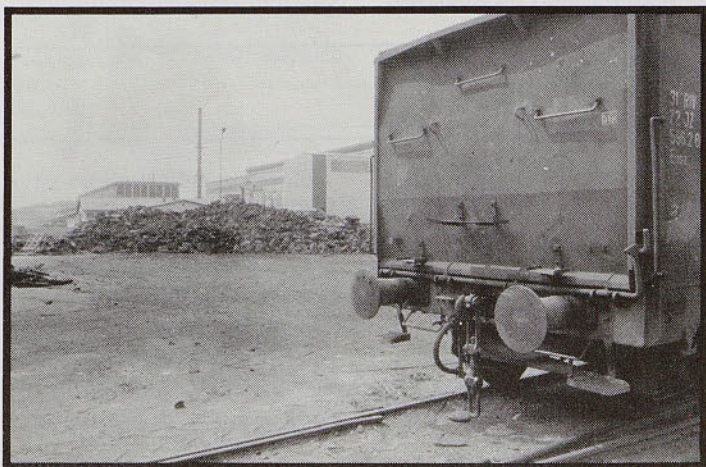
Moram se dotakniti tistega dela kulturnega programa, ki sem ga videl in slišal. Res, da je bil skromen kot ponavadi, vendar me je motil le nastop moškega pevskega zbora TGA. Po kvaliteti je bil še kar dober, razen ene same napake, ki jim jo kot bivši dolgoletni član zbora zamerim, ker so za tako srečanje izbrali

pesem žalostinko. Kljub temu, da je ta pesem priljubljena in lepa, menim, da ni spadala na to srečanje, temveč na sedmino in pogreb. Ne mislim žaliti nobenega, kdorkoli je izbiral program — naj bo to pevovodja ali odbor zbora. Žaljeno je le, da se v bodoče skupaj dogovorita za kakšen nastop sploh gre.

Upam, da ne bo kritike na račun zbora, saj spada med boljše v ptujski občini. Zato se tudi oglašam, ker želimo, da se v bodoče zapojejo res same vesele pesmi. Ljudje, ki smo dolga leta delali v TGA, smo zaslužno dočakali svojo pokojnino — eni kot polno delovno, drugi invalidsko. Zato si ne želim, da nam še živim požete žalostinke, kot da smo že odpisani s tega sveta.

Zahvala godbi in Vzgojno-varstvenemu zavodu Kidričevu za prijeten program, ki so nam ga pripravili. Na koncu mojega članka pa želim vsem upokojencem še mnogo zdravja in večkratnega srečanja ob taki priliki — ampak ne ob žalostinki. Jože Huzjan

Naloženi katodni odpadki

Slovenska demokratska zveza Ptuj ZA ohranitev proizvodnje v Kidričevem

SDZ — Občinski zbor Ptuj, 27. november 1990 — IZJAVA, ki so jo poslali predsedniku Skupščine in predsedniku Izvršnega sveta Republike Slovenije.

Tako so zapisali:

Slovenska javnost je bila obveščena o izredno težkem položaju Tovarne glinice in aluminija v Kidričevem.

Člani naše stranke, ki so zaposleni v tej tovarni in tudi drugi Ptujčani se zavedamo, da pomeni morebitni propad te tovarne katastrofo za položaj ptujске občine, saj pome-

ni ta proizvodnja okoli 60% proizvodnje ptujске občine.

Kljub nekaterim notranjim slabostim, predvsem prevelikemu številu zaposlenih, je temeljni vzrok za sedanje težave v nesorazmerno visoki ceni električne energije. Dejstvo je, da bi ta tovarna poslovala še z dobičkom, če bi imela vsaj tako ceno električne energije kot jo imajo proizvajalci v Nemčiji, ki imajo drugo najdražjo elektriko v Evropi, takoj za našo.

Ne zavzemamo se torej za reševanje kakšnega zavoženega podjetja, ki propada zaradi tega, ker ne more konkurirati svetovnim cenam, ampak se zavzemamo za podjetje, ki vseskozi posluje po svetovnih cenah pa zaradi monopolističnega položaja elektrogospodarstva tone v propad.

V imenu članov naše stranke in imenu kakih desettisoč delavcev in članov njihovih družin, vas pozivamo, da nemudoma sprejmete ukrepe za rešitev Tovarne glinice in aluminija v Kidričevem.

Lepo pozdravljeni!

Klet elektrolize B kot ob startu

Do prvega novembra 1990 so v proizvodnji aluminija uspeli odstraniti izpod elektrolize B 7300 m³ različnega uporabnega materiala, ki se je nabiral leta in leta, v glavnem glinice, kriolita in aluminija, ki so ga ponovno vključili v proces ter nekaj nečistoč, ki so jih odstranili na smetišče.

Delo je trajalo skoraj dve leti v izjemno težkih delovnih razmerah. Vodili so ga delavci elektrolize B, čistilo pa je od osem do deset delavcev, v glavnem pogodbenih.

Klet je ponovno v stanju kot je bila pri startu elektrolize B in upajo, da jo bodo takšno tudi ohranili, so povedali v Proizvodnji aluminija.

Zahvala

Ob odhodu v pokoj se zahvaljujem mojim sodelavcem 1. izmene kotlarne, kakor tudi vsem tistim, ki so kakorkoli prispevali sredstva za nakup spominskega darila in se udeležili poslovilnega srečanja v gasilskem domu v Gerečji vasi.

Hvala Francu Ivanušu in obratovodji Bojanu Grobovšku za poslovilne besede.

Zahvala velja tudi vodstvu DE Glinica in predsedniku sindikata Alojzu Bezjaku za prisrčen sprejem upokojenec in podelitev spominskih daril.

Vsem še enkrat prisrčna hvala, veliko delovnih uspehov in

SREČNO 1991. leto.

Janez Feguš

Razstavišče Aluminij

Ob tovarniškem prazniku smo na preurejenem razstavišču odprli novo razstavo akvarelov Rozine Šebetič

V sindikatu so ob tem kulturnem dogodku dejali:

»Že nekaj let je bila naša želja, da nadomestimo stare majave panoje z bolj ličnimi elementi, prostorsko bolj prilagodljivimi oblikami, za kar smo že s planom za leto 1990 namenili nekaj skromnih sredstev. Z iskanjem rešitev se je žal realizacija zavlekla v jesen, zaradi tega pa smo sedaj toliko bolj veseli, da nam je uspelo ta frekvenčni prostor izpopolniti z elementi, ki služijo več namenom in različnim tehnikam — slike so lahko v steklu, visijo lahko v okvirjih, v vitrine lahko postavimo manjše eksponate, zbirke in vse drugo, kar želimo pokazati.»

Komisija za kulturo se je zahvalila sodelavcem za razumevanje in dobro voljo ter pomoč: Ivu Krnjiču in njegovi ekipi, skupinam Vzdrževanja — mizarjem, elektrikarjem in pleskarjem, posebno pa sodelavcu Branku Gajštu za koordinacijo in organizacijo dela.

V sindikatu pravijo, da bodo preuredili še druge prostore, če bodo le imeli možnost, tako da bi kulturne dogodke približali našim delavcem. Prepričani so, da pogled na lep eksponat pomaga k razbremenitvi in dobri volji.

Po uvodnem delu so nastopili otroci iz kidričevskega vrta, otvoritve pa se je udeležila tudi avtorica razstave.

Rozina ŠEBETIČ se je v likovnem svetu uveljavila že pred štirimi desetletji, ko je prvič razstavljala v Ljubljani, kjer je obiskovala šolo za umetno obrt. Po končani pedagoški akademiji v Mariboru se je posvetila likovnemu ustvarjanju in pomagala mladim amaterjem, od katerih so nekateri postali celo likovni pedagogi.

Znana je kot pridna razstavljalca, saj se je pojavila na več kot dvajsetih razstavah, sodelovala je na številnih likovnih kolonijah, srečanjih in ex temporeh.

Šebetičevo najbolj vznemirja narava, predvsem krajinski motivi, pa tudi stara kmečka arhitektura in seveda tihožitja.

Vera Peklar

Rozina Šebetič

Da vaš otrok ne bo sam v času zimskih počnic

Delavska univerza je pripravila letovanje v Šport hotelu Areh na Pohorju v času od 2. do 8. februarja 1991.

Počitnice NEMŠČINA NA SNEGU vključujejo tečaj nemškega jezika, smučarski tečaj

in vrsto dejavnosti, ki bodo mladini popestrile večere na Arehu.

Vse informacije posreduje informacijska pisarna Delavske univerze Maribor, Maistrova ulica 5, telefon 24-881.

Stimulacija destimulacija

V začetku leta, ali točneje 29. 1. 1990 je predsednik kolegija zadolžil vodje DE in služb, da izvedejo ocenjevanje delavcev. V prilogi dopisa so bila tudi navodila za oceno gospodarnosti opravljenega dela delavcev.

Vse lepo in prav, bi rekli, pa vendar se je pri tem dogajalo toliko nepravilnosti in krivic, da težko govorimo o pravičnem ocenjevanju delavcev. Prej lahko rečemo, da je večina dobrih delavcev ostala praznih rok s pogledom na ciničen nasmeš slabših, a boljše nagrajenih.

Poglejmo zakaj. V DE Vzdrževanje so vodja DE in njegovi pomočniki zadolžili skupinovodje za izvedbo ocenjevanja. Le-ti so ocenjevali svoje ljudi po svoji presoji, kar je prav, saj so bili zadolženi za to. Ni pa bilo prav, da so pri presoji pozabili izpustiti obzira in prepogosto ljudi ocenjevali samo na lep videz in dobre odnose z njimi. Skupinovodja bo požel več spoštovanja, če bo pravičen, ne pa, da dobre delavce enači s slabimi. Posledica tega so bile po mnenju vodstva DE Vzdrževanje previsoke ocene.

Po nekaj mesecih so skoraj vsi stopili na realna tla in ocene nekoliko uredili, da so bile v okviru šefove želje. A največja hinavščina šele pride. Ko so skupinovodje oddali svoje ocene za določeno obdobje, je le-te najprej korigiral vodja po svoji želji in oku-

su, nato pa še enkrat vodja DE, tudi po svojem okusu in želji.

Sprašujem se, zakaj so naši šefi zadolžili skupinovodje za izvedbo ocenjevanja, če njihove ocene na veljajo. Seveda zato, ker so previsoke.

Že možno, da so previsoke, toda to se ne da videti za štirimi zidovi pisarne. Šefi v pisarnah kaj malo vedo, kaj in kako delavci delajo. Saj je prav, naj šefi ocenjujejo, naj pa tudi gredo v delavnice in objekte znotraj delavnice, da bodo vedeli, kaj in koliko kdo dela, da bodo lahko dali koliko toliko pošteno oceno, če že skupinovodjem ne zupajo. Ne pa, da v našo delavnico v enem letu ni bilo drugega šefa kot vodja delavnice, ki pa nima vpliva na ocenjevanje. Če že šefi režejo ljudem kruh, naj ga pošteno, med ljudmi, ne pa med štirimi zidovi podpisujejo propustnice za odhod domov in izdajnice za material. To je premalo za objektivno oceno.

Ne morem razumeti, da delavca lahko oceni nekdo, ki niti ne ve, kaj in koliko dela. S takšnim ocenjevanjem bodo dosegli ravno nasprotni učinek od željenega.

Včasih je Vzdrževanje vodil gospod Hazabent in je vse videl in vedel, kaj kdo dela, zdaj pa se mi zdi, da ga kar nekaj inženirjev ne more uspešno nadomestiti.

Je to vzrok v neznanju, nestrokovnosti ali pa v nezainteresiranosti do vzdrževanja tovarne, ki je tudi po njihovi zaslugi predraga?

Vlado Mohorko

Športna tekmovanja

Ob počastitvi tovarniškega praznika smo izvedli športna tekmovanja v šestih disciplinah. Doseženi so bili naslednji rezultati:

MALI NOGOMET

1. mesto: Glinica
 2. mesto: Elektro vzdrževanje
 3. mesto: Gradbeno vzdrževanje
- Sodelovalo je 11 ekip.

KEGLJANJE

moški:

1. mesto: Anton KOKOL
2. mesto: Alojz ŠERUGA
3. mesto: Ludvik ŠPEHONJA

ženske

1. mesto: Angelca SKAZA
2. mesto: Nežika ARTENJAK
3. mesto: Rozika PULKO

Sodelovalo je 17+7 (štiriindvajset) športnikov.

STRELJANJE

1. mesto: Ludvik PŠAJD
 2. mesto: Damir KOSI
 3. mesto: Franc LENDERO
- Sodelovalo je 10 strelcev.

ŠAH

1. mesto: Ivo KRNJIČ
 2. mesto: Martin MAJCENOVICH
 3. mesto: Dušan HAZABENT
 4. mesto: Ferdo SUPANČIČ
- Sodelovalo je 10 tekmovalcev.

PIKADO

1. mesto: Angelca SKAZA
 2. mesto: Dragica TESKAČ
 3. mesto: Nežika ARTENJAK
- Sodelovalo je 11 tekmovalk.

TENIS

1. mesto: Maks JABLOČNIK
 2. mesto: Marko MIHELIČ
 3. mesto: Zoran BANKO, Viktor MARKOVIČ
- Sodelovalo je 24 tekmovalcev.

ODMEV na zapis Ko odhajajo veterani

Pravijo, da krivica boli, toda kaže, da resnica še bolj, drugače si ne znam razlagati burne reakcije nekaterih na zapis Ko odhajajo veterani.

Snov za sporni zapis sem nabrala mimogrede na pogovorih z nekaterimi, ki jih ni več v TGA. Če ne bi bila tako dolgo odsotna bi bilo objavljeno že mesec ali dva prej. Tako pa je nanoslo, da so v tiskarni pri oblikovanju strani (logično) nad tekst o razmišljanju veteranov, postavili fotografijo Janeza Horvata, ki je šel prav v tistem času v pokoj, nima pa s tekstom nič skupnega, saj se z njim sploh nisem pogovarjala, sam pa o TGA ni izrekel niti ene same besede.

Ne razumem, zakaj je tako završalo prav v vzdrževanju? V tekstu ga nihče ne omenja! In prav od tam je dobil Janez Horvat največ očitkov in celo groženj.

Zelo mi je žal, ker sem mu zagrenila odhod in mu pokvarila celo poslovilno, saj mu niti prijatelji niso verjeli, zato se mu iskreno opravičujem.

Vse, kar je bilo zapisano, sem zapisala jaz, povedali pa seveda drugi in če bi zapisala, kar sem slišala, bi resnica nekoga še bolj bolela.

Prosim, prenehajte obtoževati Janeza Horvata in če že morate »pljuvati« po kom, izvolite, zaenkrat sem še v TGA.

Vera Peklarič

aluminij

Izdaja delavski svet Tovarne glinice in aluminija »Boris Kigrič« Kidričevo — Uredniški odbor sestavljajo: Majda Zadavec, Mojca Cafuta, Viktorija Petauer, Majda Lampret, Srečko Širovnik, Rajko Topolovec, Marija Korada, Franc Sagadin, Ciril Majcen, Janez Liponik, Vera Peklar (odgovorna urednica). Fotografija: Stojan Kerbler, dipl. ing. Tisk: PP PE Ptujška tiskarna, Ptuj. Člani kolektiva in upokojeanci dobivajo list brezplačno. Rokopisov in slik ne vračamo. Naklada 4000 izvodov. Oproščeno temeljnega prometnega davka po mnenju sekretariata za informacije pri IS Slovenije številka 321/172 z dne 24. oktobra 1975.